

ponemčanim Slovincem pa je silno silno potreba edinost pridigovati, zakaj ti so naši nar veči protivniki, ki nas nesramno natolčvajo, de se hočemo od njih ločiti, de po svojolastnim južnoslovanskim kraljestvu segamo in po rusovskim raji. Gerda laž! Nam po krivici očitajo, de hočemo vse po slovansko spreobrniti; de pa oni hočejo celi svet po nemškim kopitu napraviti, tega pa ne porajajo. Kje pa tū ustavne narodne pravice ostanejo? Naj nam prijateljsko oni dovolijo, kar nam gré, mi bomo bratovsko živeli z njimi — in edinost in prijaznost bo kraljevala vseskozi med nami; saj je le omikanje in povzdiga našiga materniga jezika, varstvo naših jesikoslovnih pravic brez vse deržavne ločitve in prijateljsko podučenje in potolaženje nam odmaknjenih slovenskih bratov resnični namen slovenskiga društva. Če bi nam pri vsim tem mogoče ne bilo, svoje protivnike spreobrniti, nas ne bo to nič zadrževalo, pot pravice iti. Sovražtva ne bomo nikdar s sovražtvam povračali, marveč pa bomo za terdovratne protivnike Boga prosili: „Odpusti jim! sej ne spoznajo, kaj de delajo“.

Potem nagovoru so se začeli prvi pomenki noviga odborstva in med družimi rečmi je bilo sklenjeno, de eno nar prvih opravil slovenskiga zbora ima biti

naprava slovenskiga besednika,

kteriga, sedanjim potrebam primerjeniga, silno potrebujemo. Zató je bilo sklenjeno, nar prvič

prošnjo do vsih Slovincov

poslati, od kterih je znano, de imajo že naberke za slovenski slovník, de naj jih družtvu prepustijo ali brez plačila ali pa proti primerjenimu plačilu, ktero jim bo družtvo berž odrajtalo ali pa med tem (in morebiti v vikšim znesku) ko se bo besednik prodajal. V prid cele Slovenije tedej živo poprosimo, de naj nam rodoljubi možjé odpró svoje besedniške zaklade in tudi tisti, od kterih še mi ne vémo, de imajo kaj taciñ naberkov. Po pis-mih bomo še vsaciga gospoda posebej prosili, od kteriga nam je znano, de nam bo mogel pripomožen biti. *)

Dr. Bleiweis.

Druga beséda,

napravljená od slovenskiga društva v Ljubljanskim gledišu 19. dan tega mesca.

Eden izmed nar gotovisih in nar potrebnisih pomočkov za povzdigo in razširjenje domačiga jezika je, de ga spravimo večkrat ali v pesmih ali v govoru na gledišu (teater) ali druge očitne zbiralisa. Slovensko družtvo je tedej dobro zadélo, de je začelo večkrat v gledišu slovenske besede **) napravljati. Gospodičnam pa in gospodam, ki so radovoljni petje in govore v besedi prevzeli, gré čast in hvala cele domovine, de pomagajo národnosti (Nationalität) na noge in de tako vikši poklic spolnujejo, kakor tisti mislijo, ki v besedi le z gol veselice (Unterhaltung) išejo. De je pa tudi Ljubljancanam sploh slovenska beséda práv po volji, je pokazal silni drenj v gledišu pri drugi besedi 19. dan tega mesca. De so še sicer nekteri med njimi, ki se kisto deržé in pisano gledajo, ako od slovensine morajo pogostama slišati, nam clo nič veselja ne grení in nas v domorodnim prizadevanji clo nič ne moti, kér vémo, de ni reči na svetu, ktera bi vsim dopadla in

de se je z ljubeznijo in edinostjo že marsikteri protivnik premagati dal.

Vernimo se potem vvodu v gledišu in poslušajmo: s čim so nam pevke in pevci, govornica in govornik v drugi besedi razvesilili in nadušili.

Začela se je beséda s celo muziko, v ktero so bili mnogi slovenski napevi (domače viže) zapleteni. Po tem je nastopil pevec Prešernove mične pesmi „Pod oknam“, ktero je gosp. Fleišman v kej prijetni napev zložil, ktero nam je gosp. pevec tudi práv lepo zapel in poslušavcam globoko v serce segel. — Junaškiga mladenča poklic, od gosp. J. E. zložena in v zboru (Chor) péta ni sicer slaba pesem, vender ni posebno dopadla. — Vse je hrepenelo po govoru, ki je potem na versto prišel, iz Device Orleanske gosp. Koseskiga (Joana sama, poslednji govor predigre imenovane tragedije). Verla govornica, Slovenka skozi in skozi, se je tako dobro obnesla, de ni bilo poprej mirú, predin se ni še enkrat pokazala. V začetku govorjenja enmalo plašna (kakor to v prvem nastopu na gorke dilje glediša ne more drugači biti) jo je duh „device“ kmalo oživil in v daljnim govoru tako nadušil, de je bila prava „devica orleanska“! Vse želí po ti poskušnji celo tragedijo slavniga Koseskiga v gledišu viditi. — Slovenko, izvirno ilirsko pesem (jaz sim mlada ilirka) je pélo v zboru veliko častitih gospodičin, ki so se nam z ljubeznjivim petjem njezne pesmice tako prikupile, de jih moramo v imenu vsih rodoljubov prositi, de bi jo nam pri prvi besedi zopet zapeli. — Ljubi „Popotnik“, čveteroglasno péti, nam je rozodel v serce segajoče miló krepke glase štirih gospodov, ki so nam kot izvrstni pevci že znani. — Narodna ilirska pesem „Tri pesmice v jedni“, ktero nam je že od zadnje besede dobro znana gospodična péla, je sploh dopadla; zató nam jo je tudi dvakrat zapéla. — Sklep perve polovice je Dolenska zdravica, ktero so nam naši verli Krakovčanje v zboru zapeli. Že ko so se praznično oblečeni na gledišu prikazali, so jih poslušavci s tako slavo sprejeli, de ploskanja z rokami skoraj ne konca ne kraja ni bilo. Še veči ploskanje in vpitje Pravo! Pravo! pa jim je zadonelo, ko so pesem jenjali, ktero so mogli vdrugeč zapeti. Ti korenjaki pa v resnici tako lepo in tako vbrano pojó, de mora iz serca vesel biti, kdor jih sliši. Nekteri imajo tako imenitne visoke (Tenore), drugi tako globoke (Bass) glase, kakoršni se le redko kje slišijo. Izmed vsih se pa povzdiguje eden z visocim glasom, kterimu, če bi bil v pevski umetnosti popolnoma izučen in bi znal na gledišu igrati, bi mu Dunajčanje gotovo nar menj 5 tavžent gold. na léto plačila dali — zakaj čisti visoki glasi so redki, kér jih gledišni pevci večidel kmalo zapojó pa tudi zapijó.

(Konec sledi)

Opomín staršem,

ki imajo sinove v vojski na Laškim.

Nek stotnik (Hauptmann) našiga domorodniga regimenta na Laškim nam je iz sv. Lucije poleg Verone pisal, de naj po Novicah oznamimo vsim staršem in žlahtnikam, ki imajo sinove ali žlahtnike v vojski na Laškim, de imajo sicer veliko težav prestati, de so pa pri vsim tem veseliga, pogumniga duha in de se jim, kar denar in živež zadene, še nikdar ni takó dobro godílo, kakor zdej in de v nobeni reči pomanjkanja ne terpé. Naj se tedej za tega voljo starši in žlahtniki ne bojé za-nje in naj nikar ne verjamejo ljudém, ki jih strašijo, de našim vojakam na Laškim slabo gré; naj torej tudi raji prihranijo tiste denarje, ki so jih namenili na Laško poslati, ker bi utegnili časi priti, de bojo vaši sinovi veliko bolj pomoči potrebovali, kakor zdej na Laškim.

*) Z neizrečenim veseljem oznamimo, de gosp. prof. Metelko so nam obljubili imenitni rokopis Vodnikoviga besednika, kteri bo lepa pomoč pri izdelovanji slovenskiga besednika. Velika in očitna hvala naj bo za to posodilo gospodu profesorju!

**) »Beséda« za »Concert« nam ni nič kaj všeč. Beséda v pomenu (Conversation) je práv, za »Concert« pa ni vgodna. Vredništvo.